

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poșta în lăintru monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a tre'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile poștei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 56.

Sibiu, 14/26 Iuliu 1879.

Anulu II.

Revista politica.

Sibiu, 25 Iuliu st. n. 1879.

Situatiunea politica și diplomatica a monarhiei austro-ungare este atât de incurcătă și nedefinită, în câtu prea bine p'ote fi asemenată cu unu labirintu obscuru în care domnesce o atmosfera inabusitoare. Nesigurantia este asia de mare, în câtu orientarea este apr'ope imposibila chiar' și pentru cei mai versati și consumati barbati de statu. Lipsita de busol'a îndreptătoare precum și de energi's'a și firm'a conducere a unui capitanu și carmaciu experimentatu, vasalu statului se pare că pluteste fara se aiba o tinta ficsată, pe capritioșele și amagit'orele valuri ale unui oceanu lovit și sbiciuit de venturi furtunose.

Umbre obscure și unu velu negru și misteriosu se întinde asemenea unei perdele netransparente înaintea dilei de maine, despre care astadi niminea nu scie că ce va aduce: bine s'eu reu. Venturile sunt nefavorabile, ele umflă pandiele, isbescu cu o putere elementara în catarguri și ridică asupra vasului spum'osele valuri, care amenintia a ilu confundă s'eu a ilu s'farimă de cea mai apr'opiată stenca pe care o va intalni în fantasticulu și bizarulu seu cursu.

Veni-vă ôre curendu acelu capitanu care se fia capabilu a mantui vasulu periclitatu și d'eca va fi se sos'essa, nu va fi ôre venirea lui prea tardie? Acestea sunt întrebările ce ne preocupa, fatia cu critic'a și insuportabil'a situatiune în care se afla monarhia noastră atât în lăintru câtu și în afara.

Evenimentele politice ce se prepara în Austri'a și cele ce se petrecu în Ungari'a sunt departe de a ne linisti s'p'iritulu și a ne oferi sigurantia chiar' și numai pe o di înainte. În Austri'a domnesce chaosulu parlamentar și o lupta inversiunată și intensiva între diferitele partide politice ce isi disputa domni'a și supremati'a asupra celorlalte, éra în Ungari'a sunt la ordinea dilei scandalele politice celebre, care asemenea unoru fulgere atmosferice strabatura și iluminara abisulu coruptiunei în care a fostu inbrancitu acestu regatu și pop'orale lui, tocmai de cătra aceia acaroru chiemare ar fi fostu a le apară și a le vindecă de acea cangrena consumătoare și ruinătoare.

Niminea nu scie astadi cum se va cristalisă viit'orea maioritate a Reichsratului austriacu acarui

conchiemare se astépta pe la midiuloculu lunei lui Septembrie, niminea nu scie care și din ce barbati va fi compusu noulu cabinetu și mai putinu se p'ote scie care va fi programulu politicu alu acelu cabinetu. Parlamentu, cabinetu și programulu politicu sunt astadi inca totu atâtea marimi necunoscute, pe care nici celu mai corectulu calculu de probabilitate nu le va putea află, pentru că ele sunt marimi imaginare și problematice, ce isi schimba val'orea pe totu momentulu.

În fine inse acésta situatiune chaotică și obscura va trebui se se clarifice într'unu modu ori într'altulu, pentru că relatiunile esterne ale monarhiei o pretindu și o reclama acésta în modu imperativu. Acum că și de repetiteori pâna acuma, evenimentele esterne voru exercitá o influentia decisiva asupra politicei interne a monarhiei austriace. Evenimentele acelea i punu alternativ'a de a urmă curentulu russo-prussianu cu o supunere ôrba sau a se opune ácelui curentu și a se emancipá prin forti'a armeloru sale de ghiatiós'a și sugrumat'orea inbratosiare a aliatiloru sei nordici, prin care nu numai că s'au isolatu de catra restulu Europei, dar' și-au prefacutu în inamici chiar' și pe acele state, care ar fi doritu și au solicitatu aliantia ei, precum a fostu Angli'a, Franci'a, Itali'a și Turci'a, abstragendu dela statele de alu douilea rang.

Réactiunea absolutistica — militara va fi consecinti'a inevitabila în casulu, candu Austri'a va primi prim'a alternativă și atuncea ea va face inca unu pasu mai înainte spre total'a sa decadentia și desembrare. Pentru de a putea face fatia alternativei de a dou'a, n'are decatu se isi inpace nationalitatile nedreptatite și sugrumate dandule egala îndreptare și recunoscendule că factori și individualitati politice și atuncea ea va fi tare și va putea resistá cu barbatia lovituriloru și pericoleloru ce o aru amenintiá din afara. N'are deci decatu se aléga.

Escrocheriele s'eu pe romanesce disu, mancat'oriile și insielatoriile comise prin traficulu de orduri și titulaturu din partea vice-presiedintelui dietei ungueresce d. Gabriel de Varády scandalisara lumea întregă și compromissera într'unu modu catu se p'ote de neplacatu guvernulu d. K. Tisza, dar' cele ce le au descoperitu unulu din redactorii diariului „Magyarország“ d. J. Asboth despre speculatiunile și mancat'oriile nerusinate pe care le au

comisu comitele Victoru Zichy Ferraris, actualulu secretaru de statu în ministeriulu de interne, au ridicatu scandalulu și compromiterea la culme, asia că astadi acele descoperiri au ajunsu a fi o cauza celebra sensationala de care se ocupa lumea întregă. Nu este loculu aci a espune detailurile acelei afaceri scandal'ose de coruptiune înaltă, aristocratică și liberală. O vomu face inse de siguru, catu mai curendu cu alta ocașiune asia, precum o merita și precum ne simtimu datori a o face.

List'a barbatiloru de statu romani cu ajutoriulu carora d. J. Bratianu și-au reconstruitu cabinetulu, este în tocmai asia precum ne o anunțiasse telegram'a noastră particulară publicată în numerulu trecut, numai cu acea mica deosebire, că d. J. Bratianu pre langa presiedinti'a consiliului a mai primitu nu portofoliulu ministeriului de culte pe care l'au luat d. Cretulescu, ci pe acela alu lucrariiloru publice.

Este fôrte de doritu și speramu că noulu cabinetu de coalitiune alu României va fi în stare a deslegá în modu multumitoru pentru natiune ardiend'a cestiuine a jidaniloru. Camerele de reviduire s'au prorogatu pe terminu de o luna de dile. Pana atuncea noulu guvernulu va cautá se'si ficsedie în modu definitivu atitudinea și programulu seu politicu.

România.

— București, 10/22 Iuliu. (Estrasu din o corespondentia privată.) Din unele foi de preste Carpati aflamu că cineva au alarmatu pe acolo pe literati cu scirea, că și cum Academia româna ar fi luat nu sciu ce decisiuni essentiali și definitive în privinti'a orthogramei limbei noastre. Din tôte acelea faime adev'erulu este numai acela ce se vede curatu și respicatu din processele verbali ale Academiei; éra din acelea nu afi mai multu decâtu că Academia, esmissese una comisiune compusa din s'apte membrii ai sei, cu insarcinare că se ia în revisiune acea orthografia, cu care societatea academica isi publicase în 11 ani Annalele și alte carti tiparite cu spesele sale. Membrii alesi au fostu Laurianu, Baritiu, Odobescu, Hasdeu, Caragiani, Maiorescu, Quintescu. Vreo doue siedintie ale comisiunei se petrecu numai în conversatiuni prealabile și amicabile, din cari esi numai atât, că asia numitii fonetisti n'au nici-o placere a stá de vorba asupra principiiloru, ci pretindu că se între

Foisiór'a „Observatoriului“.

Venatoriulu romanu. *)

Ce rolu au jucatu venatorii tuturoru natiuniloru în tôte resbelele de libertate, o scimu. Ce însemnatate au venatorii din Tirolu și din Helveti'a, pana în dio'a de astadi, inca ni e cunoscutu.

Vedemu, că Angli'a, în totu anulu inscrie în budgetulu statului mai multe mili'one pentru incuragiarea „sportului de venatu“, marturissindu pe fatia, că armat'a englesă „sportului“ are în mare parte a i multumi harnici'a sa.

Venatorii de comunu sunt mai isteti, mai energiosi și curagiosi, de câtu alti ômeni; au darulu de a se orientá în muntii și campii, dio'a și nôptea. Din caus'a acésta ei se privescu pe sine superiori altor'a.

Despre tôte aceste s'au scrisu în tôte limbile Europei opuri interesante, numai despre venatorii romani din Transilvani'a n'a aflatu inca nimenea demnu de a scrie o iotta.

Cine se'si piérda timpulu cu „Valachi?“ Ba p'ote proverbiulu strabanu: „de mortuis aut bene, aut nihil“ ilu voru fi întielegendu asia: „de valachi daca nu poti scrie reu, apoi mai bine se taci.“

Dar' nici nu va fi p'ote ce se scrii despre ei? Voru fi omorindu si ei din candu în candu, că „cei 7 Swabi“, unu iepure, ori, că cutare vitézu, care a puscatu unu Turcu mortu, ori că eroii moderni, cari au duelatu la o distantia de 100 pasi cu pist'ole, cari duc numai la 80 de pasi. Apoi „sportulu“ e o petrecere aristocratică. Tieranulu e bunu de gonaciu. Asia e candu e vorb'a de venatu meruntu, dar' candu e vorb'a

de ursi și porci selvatici, cari numai în sangele venatoriului isi stempara turbarea loru, atunci romanulu e în elementulu seu.

Cine n'a veditu pe venatorii romani la asemenea ocașiuni, n'are idea despre desteritatea, curagiulu, bravur'a și despre sangele seu celu rece, cu care întimpina celu mai mare pericolu. La venatu de ursi poti vedé pe venatoriulu romanu în classicitatea s'a. În celu mai mare pericolu nu-i lipsesce glum'a și umorulu.

Ce e dreptu, nici romanii nu sunt toti venatori de ursi. Precum e dic'al'a: „nému bunu“, „nému reu“, va se dica: pre cum e tat'a asia este și feciorulu. Asemenea dice romanulu: „e nému de venatoriu“. Pasiunea pentru venatu au fostu caracteristica și în famili'a noastră. Unchiulu meu, metropolitulu, inca a fostu în tineretiele sale unu mare gimnasticu, și unu venatoriu renumitu. Boerimea Transilvaniei, cu care isi exercitá acésta placere, ilu tinea de o auctoritate de rangulu primu. Elu a fostu celu d'antaiu, care a scrisu în limb'a romana unu opu despre art'a venatoriei.

Din generatiune în generatiune se transplanta aplecarea spre venatu. A petrece cu acesti ômeni în muntii e o desfetare extraordinara.

De cu nôpțe pléca d'acasa, urca la munte voincesce „cu speranti'a în sinu și cu ânim'a la loculu seu.“

Ei, feciori! dice d'odata vatavulu, aici resuflamu un'a. S'orele tocma resare, venatorii se desbraca, cu fati'a spre resaritu, se spala, și isi facu rogaciunile indatinat.

Ômenii sunt inferbentati, ap'a e rece că ghiati'a, trupurile fumega. Toti ômeni otieliti, venjosi pare că i-ai alesu. „Dupa olalta, se inbucamu și se mergemu, c'avemu inca d'a pasi barbatesce pana la magura.“

Intr'acea îi apuca unu viforu. Incepe a se'ntunecá, muntii fumega, ventulu urla infricosiatu, ninge, cararile s'au incurcatu.

„Se pune érna, ômeni buni! Amu nimeritu reu de asta data.“

„Ei, da! va stá ea pana mane.“

„Aidati se ne cautamu unu locu de adapostu, colo, la „gur'a ursului“, „pare că nu bate ventulu asia amaru.“ Se punu cu top'orale, taia bradi întregi, facu unu focu cumplitu, pana se frige carnea și se gata mamalig'a — mai pe tôte locurile au ôle ascunse în tufe spre acestu scopu — și dau la glume.

Crivetiulu urla, ai cugetá că a sositu dio'a de apoi, finitulu luméi. „Mei! va fi gresitu cine a scrisu, că Ddiu o se prapadéscă lumea prin focu, că-ci, mi se pare, că o se se prapadéscă prin geru.“

S'a innoptatu. Venatorii se'nsira d'alungulu pe langa focu. Diminéti'a, pe de o parte fripti, pe cealalta inghiatiati, se sc'ola.

„Apoi numai sanetate se ai dela D-dieu!“ Éra pléca și nu se lasa, pana candu nu si-au ajunsu scopulu.

Mai în tôte comunele afi venatori, cari p'orta urme din luptele avute cu ursii; la unii le-au trasu pelea de pe obrazu, la altii le a frantu pieptulu și umerulu, pe unii i-au și omoritu.

Ar' cugetá cineva, că asemeni catastrofe îi instrainédia dela venatu. Ferit'a D-dieu! Cu mai mare pasiune persecuta ursii, îi caută în vizuinele loru; daca nu'lu p'ote puscă, ori numai ilu vulneréza, și e atacatu de ursu, isi iá toporulu, ori isi sc'ote cutitululu și, luptandu-se cu elu, ilu omóra.

Asemenea lupta e ceva terribilu, și nu e egala, că-ci puterea unui ursu întrece puterea aloru diece ômeni din cei mai voinici. Daca cugeti, că pe unu bou, ori bibolu, ilu trantesce de pamentu, și la momentu ilu omóra, iti poti inchipui puterea ursului. Mai adaoga ferocitatea s'a, și inpregurarea, că în asemenea situatiune de comunu te afi singuru fatia cu elu, și, daca se intempla, se fi la panda nôptea, candu imaginatiunea și altmintrea e mai iritata, . . într'unu munte de bradi, unde si dio'a abia strabate s'orele, cine nu e dedatu, chiaru se nu fia ursi, i pare, că în totu sghiabulu vede unu „bata-lu crucea!“

În asemenea positiune trebuie se pazesci une-ori pana la mediulu noptii.

*) Mai reproducemu că proba inca si acestu capitolu din interesantulu „Memoriu“ alu d. J. Sterca Siuluti de Carpenisiu. Red.

puru si simplu pe calea conventiunii. De alta parte, etimologistulu celu mai riguros, adeca dn. Laurianu n'a voit se participe la nici o discussiune, ci s'au abtinutu cu totulu dicundu, ca in sciintia nu recunósce maioritati nici minoritati si nu vrea se scia de nici o transactiune. Abia in 16/28 Iuniu comisiunea s'a potutu constitui, alegendu'si de presedinte pe Baritiu, de actuariu pe Maiorescu. De aci incolo s'au mai potutu tine inca numai alte doue siedintie in 19 si 27 Iuniu st. v. despre care s'au si luat processe verbali, era mai departe a fostu preste potintia a intr'uni pe membrii in numeru cerutu de regulamentu, adeca $\frac{1}{2} + 1 = 4$. De comunu convenia numai trei insi, dela 4 pana la 6 ore d. a. Concertatiunile, schimbarea de idei intre acei membrii au potutu se le folosésca loru forte multu; rezultatulu inse practicu a fostu astadata = 0. Din acea cauza Academi'a, in ultimele sale doue siedintie dela 5/17 et 6.18 Iuliu nu a permis se se puna cestiunea orthografiei la ordinea dilei, in catu fostulu presedinte alu comisiunii abia ajunse ca se faca totusi o referada scurta de cateva minute, din care se constata celu pucinu atata, ca intre etimologistii latinisti rigurosi si intre fonetistii cei anarchisti sta unu adeveratu abisu, preste care nu duce nici-o punte; din contra, intre etimologistii romanesci si intre fonetistii carii mai respecta regulele limbei, apropierea nu este departata. Academi'a cunoscendu prea bine, ca cestiunea orthografiei e de inportantia neasemenatu mai mare decatu se se pota deslegá numai asia en passant si intre glume humoristice, a decisu prorogarea ei pentru alta sesiune, recomandandu totu-odata membriloru sei din sectiunea filologica, ca in restimpulu de 8 luni, adeca pana la viitória sesiune se ia la revisiune orthografi'a stabilita provisoriu in anulu 1869 si dupa-ce va elaborá in siedintiele sale hebdomedarie unu proiectu, se'lu si presente in sesiunea din Martiu a. v.; intr'aceea secretariulu generale se continue a publicá lucrarile academice cu orthografi'a etimologica romanésca ce se vede in Annalele academice din anii mai de curendu trecuti, evitandu inse mai bine erorile de tipariu, unele duplicatiuni care n'au nici o ratiune de a se adoptá in scrierea romanésca, precum si cate o abateru gramaticale.

Stergereá lui *u* finale o a propusu, ce e dreptu, dn. Hasdeu, carele pana in anii din urma ilu scriá regulatu, a datu inse preste opositiune forte seriósá si intemeiata.

Cele trei processe verbali a le comisiunii redactate cum se dice, „stante sessione“, sunt catu se pote de macre, in catu adeca nici-unu conclusu nu e motivatu cu nici-unu argumentu. Voiu cerca se vi le transmitu in copia, pentru ca se scóteti si cu acelea pe publicu din nedumerire. Intr'aceea eu sunt de parere, ca „Observatoriulu“ se faca locu mai multu criticeloru literarie si se le continue celu pucinu pana la sesiunea viitória din Martiu 1880. Ambele extreme sunt rele, de aceea trebuescu combatute. Pana'i lumea si pamentulu latinistii cu ori-ce pretiu nu voru mai face din limb'a nóstra limba latina ca a lui Cicerone; era fonetistii anarchisti carii saru de inaintea reguleloru limbei ca si iepurele din calea venatoriului, voru cadea dintru o

Candu ilu audi venindu, . . . si s'a intunecat poteculu unde ilu astepti, a sositu . . . anim'a iti bate puternicu, simti unu felu de nervositate, tota atentiunea si totu cugetulu e concentratu intr'acolo „cum se'lu pusc“

Daca cineva e proveditu cu arme, precum sunt eu cu „Lancaster“ cu glontiu, anume pentru venatu mare, si daca are incredere in sine, ce e lucru principalu, atunci pote fi liniscitu. Dar' candu vedeamu pe romanulu cu flint'a legata cu drotu, — in timpii mai d'inainte cu cremene — mi se recea sangele in vine.

„Dóra nu vei stá cu pusc'a aceea inaintea ursulu!“
„Nu, ca va stá elu inaintea mea. Apoi e incarcata cu nadejde pusc'a, n'ai grija, Domnule! Numai de ar dá D-dieu se pociu dá fatia cu badea Nicolae! (asia numescu venatoriú ursulu).“

„Ce intielegi Dta, ca iti e incarcata pusc'a cu nadejde?“

„Ce se intielegu! bagi unu pumnu de prafu, unu pumnu de plumbu si feru taiatu, apoi i dai drumulu p'aci incolo. Daca te palesce si smancesce se-ti sara caciu'la din capu, si se-ti pornésca sangele pe nasu, atunci de siguru cade si ursulu. Altmintrea nu.“

In anulu 1869 eram la „Poian'a-marului“ unu satu aprópe de Brasiovu, candva proprietate a principelui Brancovanu. Aici mi-au istorisitu antistii comunali si alti ómeni demni de crediementu, ca inainte cu vre-o cativa ani a muritu acolo unu venatoriu vestitu, — daca nu me insielu cu numele Plesia — alu carui fecioru asemenea e venatoriu de ursi. Betranulu era preste 80 de ani, bolnavu in patu mai de multu si nu avea sperantia se se mai scóle.

„Nu pociu muri pana nu mai pusc unu ursu!“ dise betranulu intr'o di.

„Ai puscatu destui, tata, da-le pace se'i pusc eu de aici inainte. Tocma me pregatescu de séra se

grópa in alt'a, pana ce'si voru dá in nasu; ca-ci nici-odata natiunea nu va voi se aiba o limba fara caracteru, dupa care apoi se producu si ómeni fara caracteru. Anarchistii in limba trebue se scuture lenea si comoditatea, se'si o invetie, ca-ci nu o sciu, de aceea o si scriu ca in batjocura, in catu anume unii moldoveni au ajunsu pana a o si jidovi in pronuntiare si scriere, ca si cum aru fi taiati inpregiuru.

— Dela unu timpu incóce unii si altii din partile Dv. intréba mereu prin scrisori, ba unii trimitu si petitiuni, de ex. ca se fia primiti la scólele militare, altii ca se fia aplicati la montanistica etc. Sarmanii ómeni demni de compatimire, nu cunoscunimicu din legile si asiediemintele acestei tieri, se pare inse ca nici nu citescu nimicu romanesc, ca-ci de aru citi, totu aru afá celu pucinu lucrurile cele mai simple si mai usióre de cunoscutu.

Spuneti-le rogu-ve, prin pucinele diarie câte sunteti suferiti ca se le mai aveti, ca la scólele militaria romanesci se primescu, ca si in alte staturu, numai baiati trecuti de 14 ani, visitati de medici si cu conditiune ca se fia indigeni, nu straini, precum si ca chiaru de aci din tíera se inbuldiescu tineri forte multi la acelea scóle si asia strainii in nici-unu casu nu au locu. Baiatii oficiariloru sunt si aici preferiti ca in tota Europ'a.

Despre montanistica se le aratati, ca in momentele de fatia nu pote fi nici vorba. Las' ca mai antaiu trebue se tréca prin camere o lege de montanistica, precum s'a prevediutu in cuventulu de tronu, dara apoi au nu vede tota lumea, pe ce gratariu ardietoriu e pusa din nou Romani'a? Cine se amble a deschide mine acuma, candu patri'a este amerintiata de invasiune noua? Se intielega odata ómenii, ca cestiunea orientale inca nu e deslegata, si ca se cauta preteste, nodu in papora, ca se sparga din nou si pote cu furia mai mare de catu in 1876—7. Astadi se iade pretestu caus'a jidovésca, mane voru sci se inventedie alt'a, ca de aceea sunt ei diplomati.

Despre crucea Elisabetha audiu numai atata, ca aceea nu se mai dá in afara, din cauza ca unu reprezentante alu unei poteri ar fi protestatu, dara se nu diceti ca de fric'a femeiloru, pentru care e destinata acea decoratiune frumósica; destulu ca elu a remonstratu. Se traiésca, ca se mai pota remonstrá de multe ori.

— Inainte de sosirea acestei scrisori firulu electricu ve va aduce scirea despre reconstituirea ministeriului, nu inse si despre curmarea crizei jidovesci.

Memorandulu d-lui ministru de esterne Ioanu Campinenu adressatu poteriloru europene l'ati cititu in diarele straine. Revelatiunea noua ce se face in acelasiu asupra invasiunii jidovesci este intru adeveru infricosiata. Adecá mai multe mii de jidovi au venitu in Moldov'a cu paspórtu de acelea in care stá scrisu limpede, ca potu se ésa din cutare statu, dara nu se mai potu intórce, ci ca au se remana pe spinarea moldoveniloru. Asia dara toti jidovii inculpati sau si condamnatu in tierile vecine pentru vreo crima sau delictu si toti vagabondii era scosi in Moldov'a cu „Schubpass“, cum dicu austriacii, cu paspórtu de vagabondu; era daca moldovenii s'aru fi incercatu se'i intórca la

me ducu la locul nostru la panda. Au inceputu se mance cucuruzulu.“

„Apoi e tocma bine, duceti-me acolo la potecu, sci tu! unde am puscatu mai anu o ursóica mare.“

„Pentru Ddieu! dar' éta nu esti harnicu se mergi pan'acolo.“

„Tocma pentru aceea se me duceti cu straiu cu totu. Acésta e pof'ta mea cea de pe urma.“

Ce se i faci? Pof'ta cea de pe urma trebue s'o inplinesci.

L'au dusu cu straiu cu totu la potecu, l'au asiediatu dupa pof'ta s'a, punendu si pusc'a langa elu.

„Acuma mergeti acasa. Candu veti audi pusc'a trasnindu se grabiti aici.“

„Aidati se cinamu“, dise bab'a, „betranulu meu va fi asteptandu inzadaru. Ursulu e alu naibei, tocma candu ilu astepteti nu vine, si vine candu nu te nadaesci.“

Dar' feciorulu venatoriului ambla prin curte nelinistitu; elu scia, ca a sositu timpulu, candu pornesce ursulu la prada.

Paff! s'aude trasnindu o puscatura, a carei resonetu s'a repetitu in tacerea noptii, prin vali si prin munti.

Ai casie au esitu in curte. Feciorulu inarmatu a luat'o la fuga in padure.

A incungiuratu cu mare grija poteculu, nu cumva intalnindu-se cu ursulu ranitu, se'si periclitizeze viati'a.

Ursulu zacea mortu la gur'a potecului.

„Tata, bucura-te! ursulu e mortu.“

Tat'a n'a respunsu. Elu avuse atata taria de sufetu, pan' a puscatu ursulu, apoi in scurta timpu a muritu liniscitu.

(Va urmá.)

urm'a loru, aru fi patito precum se vedu in a. 1868 candu din casulu celoru trei jidovi dati preste Dunare la turci, de unde'i gonisera, se facu cestiune européna, se batu alarmu si ministerulu de atunci trebui se demissionedie. Sciti ca in codicele austriacu sta curatu, ca orice locuitoriu alu tieri pe langa alte pedepse ce are a suferi, pentru anumite crime sau delictu pote fi si exilatu, trimisu preste fruntarie pentru totudeauna. De aci se esplica totu. In Russi'a nu se cere nici atata, ci daca nu placu ochii jidovului ori pung'a lui, este datu preste Prutu. Mai multu: éta ca jidovii russesci veniti cu trupele russesci ca liferanti si speculanti, cati n'au apucatu a se intórce in patri'a loru inainte de a se retrage acelea trupe din Romani'a, acuma, dupa retragere, nu mai sunt suferiti a trece inapoi la Russi'a!

Éra odata doui vecini, unulu siedea intr'unu palatu mare, situatu intre curte, gradina, arii si bateturi pline de animale domestice, patru pede si aripate. Unele dintre acelea se bolnavia si crepa. Sierbitorii atunci le arunca preste gardu in gradin'a unii vecinu care siedea intr'o casa modesta si'i placea forte se'si tina curtea si gradin'a curate. La inceputu elu mustrá numai pe sierbitorii trufasiului vecinu pentru neomeni'a loru, aceia inse scótea limb'a si isi batea jocu de elu. In fine modestulu vecinu isi perde patienti'a si arunca indaraptu mortatiunile in curtea boieriului. Atunci sierbitorii sarindu gardulu ilu iau intre pumni si'lu batu pana'lu lasa lungitu. Ceilalti vecini se uitá la acea scena brutale cu indiferenti'a unoru asini. Vecinulu modestu vediendu ca „forti'a primédia dreptulu“, se decise a manca numai odata pe di, pana ce aduna atati bani, catu fu in stare se ridice de cátra boieru unu zidu inaltu, spicuitu de asupra cu una serie de tiepe camu de form'a baioneteloru si a sabiiloru. Acum argatii domnului incepura se arunce tóte mortatiunile pe partea oppusa a stradei, ca se putia locuitoriloru din acea serie de case, daca nu le voru ridica si duce undeva afara din comuna. Abia atunci vecinii desteptandu-se din somnolenti'a loru, se dusera la preotu se'lu intrebe, ce este solidaritatea intereseloru?

Revisuirea constitutiunii.

Comisiunea de initiativa a Camerei.

In siedinti'a de Sam. din 23 Iun. st. v. a Camerei s'a depusu, cum am anuntiatu proiectulu de dispositiuni constitutionale care, dupa opiniunea maioritatii comisiunii de initiativa ar trebui se inlocúesca art. 7 din Constitutiune.

Acelu proiectu a fostu inositu de unu raportu, o espunere de motive si de diferite amendamente produse. Punemu chiar' aci subt ochii cetitoriloru nostri documentele prezentate Camerei pentru ca ei se pota judeca in deplina cunoscintia de cauza starea in care se afla insemnat'a cestiune ce este la ordinea dilei:

D-loru deputati,

Comisiunea de initiativa legislativa, alésa din sf-nulu d-vóstre, si compusa din d-nii: Teriachiu Alesandru, Chitiu George, Codrescu Ioanu, Fleva Nicolae, Agarici Ioanu, Geani Dimitrie, Carp Petru, Costinescu Emilu, Nicorescu Nicolae, Caprénu Dimitrie si subsemnatulu, insarcinata fiindu cu o misiune speciala, aceea de a elaborá unu testu de dispositiuni constitutionale, care se inlocúesca art. 7 din Constitutiune pe care dissolvatele Corpuri Legiuitóre au declarat, conformu art. 129, al. I si II, din Constitutiune, ca este trebuintia a se supune revisuirii, comisiunea de initiativa legislativa are onóre de a veni astadi, prin organulu subsemnatului, alesu raportoru in siedinti'a dela 21 curinte, spre a ve supune rezultatulu deliberariloru sale.

De datori'a comisiunii d-vóstre a fostu mai antaiu de a constata, ca dreptulu de revisuire, actualele Corpuri Legiuitóre ilu esercita conformu reguleloru ce pactulu nostru fundamentalu le a determinatu.

Si dara, precum Constitutiunea din 1866 a esitu din liber'a vointia a reprezentantiloru natiunii, comisiunea d-vóstre spera ca totu asia si adunarile aceste noue voru ajunge prin o discussiune calma si patriotica de a operá revisuirea articolului 7, conformu datoriintieloru tieri.

Lucrarea ce am onórea de a supune, in numele comisiunii, debateriloru d-vóstre, nu este unu proiectu de lege propriu disu, ci o serie de dispositiuni constitutionale, destinate de a inlocui articolulu 7 din Constitutiune.

Din 11 membri ce compunu comisiunea d-vóstre, d. Petru P. Carp a depusu o propunere, in urmatórea coprindere:

„1). In virtutea art. 129 din Constitutiune, se suprima puru si simplu alineatul art. 7 din Constitutiune care incepe cu cuvintele „numai stainii“.

„2). In codulu nostru civilu se introduce urmatórele modificari:

„Art. 8 si 9 se suprima si se inlocuescu cu art. 16, la care se adaoga urmatórele: „asemenea voru fi dispensati de stagiú Evreii cari, nascuti in tíera, nu se voru fi bucuratu de vr'o protectia straina.“

„3). In legea comunala se introduce unu nou articolu in urmatórele coprinsu:

„Israelitii pamenteni voru potea exercitá drepturile comunale fara a fi obtienutu inpamentenirea cea mare-

„Prin Israeliti pamenteni se întielegu acei cari, nascuti si crescuti in tiéra in cursu de doue generatiuni nu s'au bucuratu nici odata de vr'o protectia straina.

„4). In privinti'a drepturilor civile pentru straini, se mântine legea din 19 Augustu, a. 1864.“

Acésta propunere, desvelita de autoru in sinulu comisiunii, a fostu sustienuta prin consideratiuni de politica esterna; dara ea a fostu respinsa de unanimitatea tuturor celorlalti membri din comisiune.

Sectionile onoratei adunari, candu se voru ocupá de proiectulu comisiunii, voru fi in stare de a aprecia mai bine tota economi'a si inportanti'a propunerii d-lui P. Carp.

Proiectulu de dispositiuni constitutionale pe care am onóra a vi'lu presentá in numele comisiunii nu póte fi luat in esaminarea d-vóstra separat de diversele amendamente produse in sinulu comisiunii, si care amendamente au picatu sau prin paritate de voturi sau pentru cá ele n'au intr'unitu maioritata reglementara.

Proiectulu de dispositiuni constitutionale si diversele aceste amendamente exprima totu fondulu cugetariloru si ideiloru emise in numeroasele sedintie ce comisiunea a tînutu.

Amendamentele propuse de d. Emilu Costinescu sunt urmatóarele:

Prin antaiulu, se acorda scutirea de stagiulu de diece ani strainiloru nascuti si crescuti in Romani'a, si cari nu se voru fi bucuratu vr'o data de o protectiune straina.

D. Costinescu gasesce cá este o rigóre estrema, si care numai exista in nici unu statu din lume, cá strainulu nascutu si crescutu intr'o tiéra se aiba trebuintia cá si parinti sei se se fi nascutu in aceea si tiéra si se nu se fi bucuratu vr'o data nici densii de o protectiune straina, pentru cá se fia scutitu de stagiulu de diece ani de la dat'a cererei sale de inapamentenire. Acésta rigóre, sustiene d. Costinescu, este cu atatu mai isbitóre, cu cátu pâna astadi strainulu nascutu si crescutu in Romani'a devenia cetatienu romanu prin simpla optiune.

Alu douilea amendamentu propusu de d. Costinescu cere cá, prin exceptiune, si numai prin acésta un'a si singura data, se se admita la bucurarea drepturilor de cetatienu romanu persoanele coprinse intr'o lista, ce se va votá de odata cu modificarea art. 7 din Constitutiune. In acésta lista propunetoriulu amendamentului cere se se inscrie: A) *Evreii cari au servitu in armata dela aplicarea legi de recrutare din 1864 pana astadi.* B) *Evreii, cari au urmatu pana astadi scólele romane si au dobanditu bacalaureatul.* C) *Aceia cari au facutu o donatiune inportanta unei institutiuni de cultura sau de binefacere.* D) *Aceia cari au stabilitu o industrie si o fabrica inportanta in tiéra, afara de fabricele de ractiu.* E) *Aceia cari au scrisu in limb'a romana o opera scientifica séu literara.*

Ambele aceste amendamente au picatu prin paritate de voturi.

Intielepiciunea d-vóstra politica si legislativa nu va intimpiná vr'o greutate spre a constatá enorm'a deosebire si consecintiele naturale ce potu a se deduce din redactiunea acestoru doue amendamente, cari contienu unu fondu de idei deosebitu de acelu ce tectstulu dispositiunilnru constitutionale in intregimea sa póte se exprime.

Din espunerea de motive ce precede tectstulu acestoru dispositiuni constitutionale, onorat'a Adunare se va covinge despre spiritulu, care a predomnit in sinulu comisiunii.

Cá raportoru fidelu, sunt inse datoriu de a constatá cá toti membrii comisiunii, afara de d. Carp a carui sistema in resolvarea cestiunii israelite o cunós-ceti dejá, au fostu unanimi in sustienerea acestoru patru mari principii.

1) *N'au existatu si nu exista in tiéra israeliti romani, ci israeliti indigeni, adeca nascuti in tiéra, dara neasimilati nici prin limba, nici prin moravuri, nici prin aspiratiuni cu natiunea romana.*

2) *Inpamentenirea se se dea fia-carui strainu, fara deosebire de credintia religiósá, in modu individualu si prin lege speciala.*

3) *Formele de naturalizare se faca parte integranta din Constitutiune.*

4) *Dreptulu de a dobandi imobile rurale se fia unu dreptu politicu si nu civilu.*

In privinti'a dreptului de a dobandi imobile in Romani'a, am onóra de a ve alaturá doue amendamente care au fostu respinse in snulu comisiunii. Autorii unui amendamentu sunt d-ni Codrescu si Nicorescu. Autorii celui-laltu amendamentu sunt d-ni Teriachiu si subt-semnatulu.

Amendamentulu d-lui Codrescu are urmatórea cõ-prindere: „Numai aceia ce se bucura de deplinetatea „drepturilor de cetatienu romanu potu dobandi imobile „in Romani'a“

Amendamentulu d-lui Teriachiu si a subt-semnatului glasuieste in modulu urmatoriu:

„Strainii, chiar' si cei nascuti si crescuti in tiéra, „daca nu voru dobandi inpamentenirea, n'au dreptulu de „a dobandi proprietati imobiliare, prin acte intre vii, „dispositiuni testamentare séu usucaptiune.

„Prohibitiunea acésta nu se aplica la acei straini, „cari dupa legile anterióre aveau dreptulu de a dobandi „imobile“

D-nii Codrescu si Agarici au mai propusu o opiniune separata: „Celu inpamentenitu nu va potea eser- „citá mandatulu de representatu alu natiunii, precum „nici indeplini functiunile de ministru si de membru la „inalt'a curte de justitie si de cassatiune, de cátu dupa „trecere de 20 ani impliniti dela dat'a promulgarii legii, „prin care va fi dobanditu inpamentenirea.“

Si acésta opiniune a avutu nenorocirea de a fi respinsa de maioritata comisiunii.

Tectstulu de dispositiuni constitutionale ce voiu avea onóra a vi'lu ceti indata, dupa votarea deosebite-loru alineate din care se compune, a fostu luat in

considerare de toti membrii comisiunii, subt conditiunea bine intielésa de a si sustiené, in sinulu onoratei Adunari, fia-care membru amendamentele ce le-a propusu si care de comisiune au fostu respinse.

D. Petru P. Carp, in momentulu acestui ultimu votu de luare in considerare, éra absentu dela sedintia, éra d. Dimitrie Giani a declarat inca dela deschiderea sedintiei cá, de órece nu s'a facutu de maioritata comisiunii nici o concessiune in aceia ce privesce drepturile politice, d-sa, care considera cá exista o coordinare între drepturile politice si civile, la care drepturi civile érá decisu se admita restrictiuni daca s'ar fi facutu concessiuni la drepturile politice, pentru acestu cuventu, a disu d. Giani cá nu ia in considerare proiectulu, abtînendu-se dela discutarea pe alineate.

Unanimitatea membriloru comisiunii — minus d-ni Giani si Carp — mi-a facutu onóra de a mé numi raportoru.

Aceste esplicari date, si alaturandu in originalu atatu propunerea d-lui Petru P. Carp, cátu si cele-lalte propuneri inaintate de biroulu onoratei adunari, precum deosebitele amendamente respinse in sinulu comisiunii, sosescu la espunerea de motive pe care se bassédia proiectulu de dispositiuni constitutionale, destinate de a inlocui art. 7 din proiectulu nostru fundamentalu.

Raportorulu comisiunii de initiativa.

Marzescu.

Bucuresci, 1879 Iuniu 23.

(Va urmá.)

Finantiele statului romanu in trim. I, 1879.

„Monitoriulu oficialu“ publica doue documente de o mare insemnatate:

1) Raportulu adressatu M. S. R. Domnitoriului de catre d. ministru de finacie asupra starei finantielor statului in cele d'antaiu trei luni ale anului curinte.

2) Unu raportu alu d-lui directoru alu regiei monopolului tutunuriloru cátre consiliulu de administratiune asupra administrarii acestui venitu de-a dreptulu de cátre statu.

Prin acele raporturi se constata cá, in cele d'antaiu trei luni ale anului curinte, tesaurulu publicu a incassatu sum'a de 12.366,375 l. 86 b., pe cándu in trimestrul corespundietoru din anulu 1879 se incassase sum'a de 16.273,598 l. 49 b. adica, 3.907,222 l. 23 b. mai multu.

Remasitiile acestui trimestru se urca la 10.161,939 l. 14 b., scadiementulu de 3 mil. indicatu mai susu, va provine dela inopositele indirecte, éra mai in specialu dela vami si dela monopolulu tutunuriloru; elu s'a redusu la 1.504,222 l. 23 b. prin incassarea in a dou'a trilonia a sumelor datorate de fost'a regia a monopolului.

D. ministru observa si dovedesce printr'unu tablou comparativu publicatu in acestu raportu cá, in semestrulu I, incassarile au fostu totdeauna mai slabe de cátu in celelalte doue urmatóre care completéza anulu finantiaru.

In acestu timpu, s'au mai incassatu in comptulu exercitiului anului 1878 sum'a de 8.999,820 l. 86 bani.

In privinti'a chieltuieleloru, raportulu constata, cá creditele acordate pentru primulu trimestru 1879 se urca la 28.661,583 l. 60 b.

Platile facute au fostu de 15.736,917 l. 36 b., érá in trimestrul corespundietoru din 1878, s'au facutu plati de 11.235,363 l. 52 b.

Monopolulu tutunuriloru.

Din raportulu ce avemu suptu ochi resulta cá vendierile in timpul dela Aprile pâna 6 Iuniu cátu s'a administratu de-a dreptulu de cátre statu, au fostu de 3.537,355 l. 80 b., adeca cu 327,788 l. mai multu de cátu in aceleasi luni din 1876 si cu 126,718 l. mai multu de cátu in aceleasi luni din 1877; ele inse au fostu cu 486,280 l. mai mici de cátu in 1878, ceea ce se intielege de sine, de vreme ce atunci érá in tiéra o insemnata poporatiune flotanta.

Chieltuielele, din contra, au fostu mai mici de cátu in epocele corespundietóre din 1876 si 1877; ele au fostu cu putinu mai mari de cátu cele d'antai luni din 1878, inse vendierile in 1878 au fostu mai mari de cátu cele din anulu curentu si e naturalu cá chieltuielele se fi fostu mai slabe, de óre-ce ele nu cresc in aceea si proportiune cu veniturile.

Din veniturile sale, actual'a directiune a monopolului a platitu statului cuvenita redevantia de 1.602,000 pe timpul dela 6 Aprilie pâna la 6 Iuniu, mai remanendu'i unu saldu disponibilu de 469,119 l. 61 b.

Acestu saldu, adaoge raportulu, va merge crescendu din luna in luna si va fi intrebuintiatu a stinge datori'a de 3.356,972 l. 75 b., ce directiunea a contractatu fatia cu ministerulu de finatie pentru tutunurile si materialulu de totu felulu ce s'au predatu noiei administratiuni.

Adeverulu asupra mortii principelui Louis Napoleon.

(Urmare si fine.)

Depositiunea sergentului Willis.

Éte estrasulu celu mai caracteristicu din lung'a marturissire facuta de sergentulu Willis:

„ . . . . . Urmaramu drumulu nostru pâna la 3 óre, apoi coboriramu o colina spre unu kraal, cá la o suta metri de riulu Imbanano. Acestu kraal consta din patru, cinci colibi si teremulu érá limpede d'inaintea nóstra; inse „giuru inpregiuru, pe cóste, se intindea o érba mare si holde“ inca nesecerate. Primiramu „ordinulu se luamu sieile de pe cai“ si se „lasamu caii se pasca.“ Ne culcaramu afara din colibi si beuramu cafea, pe candu Cafrulu érá ocupatu cu adaparea cailor.

La 3 óre si 50 minute, principele dice: „Se mai damu cailor inca diece minute.“ Cafrulu aduse caii si la 4 óre primiramu ordinulu se punem sieile pe cai. Cafrulu dice cá vediu dincolo de riu unu Zulusu urcandu-se pe inaltimea opusa.

„Insielaramu caii cátu poturamu mai iute. Principele dete atunci ordinulu de incalcare; ceea ce facuramu toti, afara de soldatulu Rogers, care se trudea se isi tiena calulu seu. In acestu momentu se descarcara fara veste mai multe púsci si „noi plecaramu in graba“, afara de Rogers, pe care ilu vediu cadiendu langa o coliba.

I. Ai vediu tu pe principe?

R. Nu potu spune déca l'am vediu tu. Am vediu doui ómeni cadiendu de pe calu; inse, fiindu in galopu, n'amu potutu vedé cine sunt. La vre-o 50 de metri mai departe érá unu felu de tufisiu si, candu ajunseramu pe locotenentulu Carey, ni-se spuse cá ordinulu érá de-a ajunge la taber'a colonelului Wood. Zulusii continuara a trage asupra nóstra pe o distantia de doue sute metri. Ajunseramu la tabera toti inpreuna pe la 7 óre.

I. Care érá numerulu Zulusiloru?

R. Dupa focurile pe care le-au trasu, presupunu cá erau vre-o cinci-dieci. Corporalulu Grubb luá calulu principelui si ilu incalca, conducendu propriulu seu calu de friu. Pe principe nu l'amu mai revediu tu.

Astfelu dara, supt-oficiarulu acestei mici trupe certifica:

1. Cá principele si-a asediatu ómenii pe unu teramu dominatu de coline apropiate, coline acoperite de érba mare;

2. Cá a datu ordinulu, ocupandu o positiune atátu de periculósá, de a desielá caii si cá, in locu de a tramite unu omu se taie nutretiu, mantienendu caii legati si la indemana, a lasatu caii se pasiuneze departe de calareti;

3. Cá a intardiatu plecarea;

4. Cá fug'a s'a facutu fara se se fi datu vr'unu ordinu, cá principele nu comandase a se luá dispositiunile de lupta, de a incarcá armele si de a incepe foculu; cá locotenentulu Carey nu implinise, dupa cum érá datoriu sa, acésta lipsa de initiativa a siefului;

5. Cá locotenentulu Carey a fostu ajunsu de ómenii sei, dupa ce deduse esemplulu fugii.

Depositiunea corporalului Grubb.

Marturissirea corporalului Grubb ofere mai putinu interesu. Se observa cu tóte acestea faptulu, cá Zulusii, vedindu pe Englesi cá iau dispositiunile lor de retragere, au strigatu in limb'a lor: „Éta lasii de Englesi!“ Este inse de notatu partea urmatóre din interogatoriulu seu:

— Care a fostu „celu din urma ordinu datu?“

— Principele comandá: „Incalcati!“ si n'amu mai auditu altu ordinu dupa acesta; inse la sgotomulu inpuscaturiloru me uitaiu la locotenentulu Carey, deteramu amendou pinteni cailor si porniramu in galopu.

— Cati Zulusi erau?

— Potu dice cá erau vre-o patru-dieci seu cinci-dieci.

— Cu ce arme trageau Zulusii?

— Dupa ran'a glontului care a lovit pe Abel, amu recunoscutu cá erau púsci Martini-Henry.

— Inainte de a incalca, cum erati asediati?

— Eramu in linia, principele fiindu in fati'a nóstra; eramu cu spatele spre kraal.

Astfelu se confirma relatarea sergentului Willis, in ceea ce privesce ultimulu ordinu si numerulu restrinsu alu agresoriloru. Candu intr'unu asemenea momentu, unu soldatu vede patru-dieci de inamici, se póte prinde cineva cá nu trebuie a se citi de cátu celu multu doue-dieci si cinci. Acésta nu face de cátu se dovedésca si mai multu lips'a de esperientia a siefului si réu'a atitudine a locotenentului Carey.

Calaretiulu Cochran.

Marturissirea cea mai deslusita si mai dramatica e aceea a calaretiului Cochran.

„Principele ne dete ordinul se desielamu caii. O óra dupa aceea principele comanda se punemu sieile. După ce facuramu acésta, locotenentulu Carey observa că sunt trei óre si jumetate si principele ordona de a ne pregati pentru incalcare si apoi de a incalca. Eramu langa densulu. Ne aruncaramu pe cai; dara pe elu nu ilu vedui se faca acésta. Mi se pare că potrivira ceva la freulu calului. Deodata isbucnesce in contra nóstra o salva de pusci si nesce Zulusi scotu unu strigatu teribilu.

Caii se speriară si abia ii poturamu tiené. Unii scapara. După ce trecui tufisiulu la vre-o 50 de yardi de kraal, vedui pe principe pe jos, incoltitu de aprópe de Zulusi. Calulu seu alergá in alta directiune. N'amu mai revediu pe principe, m'amu luat dupa locotenentulu Carey. Elu nu dete nici unu ordinu. Cam dupa unu patraru de óra, Grubb si Willis ne ajunsera si ne spusera că Abel, Rogers si Cafrulu fusesera omoriti.

- In ce directiune alergá principele?
- Elu alergá dupa noi.
- Căti erau Zulusi cari ilu urmariu?
- Credu că erau vre'o doui-spre-diece.
- Cătu de departe erau acestia de elu?
- Cá la vre-o trei metri; ei aveau toti pusci si azagaie.

— Facutu-s'a vre-o incercare pentru a ve uni, pentru a ve face se ve opriti sau pentru a scapá pe principe?

- Nu; n'aveamu cu noi de cătu carabinele.
- Pána la ce distantia ati alergatu?
- Vre-o doue mile, fara a ne opri.
- S'a ingrijatu care-va de principe?
- Nu; eramu despartiti.

De aici se póte judecă prea bine purtarea locotenentulu Carey. E invederatu că, déca principelui i-a lipsitu sangele rece si esperienti'a, apoi suplinitoriulu seu, care avea de dreptu comand'a — de vreme ce siefulu seu erá urmaritu intr'unu modu isolatu — n'a facutu nimicu, avendu patru calareti la ordinele sale, spre a scapá pe camera-dulu seu, pe care ilu amenintiau doui-spre-diece selbatici, reu armati.

Soldatulu Letoga.

Éta in fine ce dice soldatulu Letoga:

„Trecendu pe d'inaintea principelui care tiea scar'a cu o mana si se incercá se incalce, i diseiu: „Grabiti-ve, ve rogu, domnule, de-a incalca.“ Elu nu-mi respunse; se silea si nu potea se apuce friulu. Ilu vedui cadindu si calcatu in peciórele calului.

Carey ne conducea. Fugiramu in galopu vre-o doue séu trei mile. VEDIENDU că Grubb si Willis nu ne potu ajunge, sfatuii pe Carey se-i asteptamu. Elu imi respunse: Se trecemu mai anteu valea si, candu vomu fi pe inaltime, vomu asteptá. Nu s'a datu nici unu ordinu că se ne adunamu, se ne oprimu, se inpuscamu sau se incercamu a scapá pe principe. Locotenentulu Carey se margini a ne dice numai atáta: „Iute! Iute! Se ne grabimu!“

Ce se adaogemu, dice „la France“, la aceste marturissiri atáta de conchidietóre? Comandantulu supremu a comisu o mare gresiéla, punendu supt ordinele unui june fara esperientia o recunóscere asupra inamicului si subordonandu principelui pe unu oficiaru cu servitie indelungate.

Principele a doveditu odata mai multu, că studiulu nu póte inlocui esperienti'a. Elu a caditu in inprejurari dramatice, fara a luá in tiér'a inamica nici una din dispositiunile cele mai elementare, spre a asicuré scaparea sa si pe aceea a ómeniloru sei, fara a retiené macaru, in momentulu necessaru, pe soldatii sei prin comand'a: „Incepiti foculu!“

Locotenentulu Carey a fugitu celu d'anteiu cu unu egoismu pe care nu-lu póte esplicá de cătu o pisma ascunsa séu o frica fara margini.

Soldatii, lasati fara ordine, au parasitu pe Francesu, spre a urmá pe adeverulu loru oficiaru in fug'a sa nebuna preste campii.

Nu ne miramu că asemeni incidente au produsu in Engliter'a o emotiune atáta de mare. Vechi'a reputatiune a armatei britanice este, in adeveru, fórté atinsa.

„Romanulu.“

Sciri diverse.

— (Cerculariu) cătra tóte oficiile protopresbiterale din archidieceasa.

Fiindu a se pune cu inceputulu anulu scolasticu

1879/80 in lucrare regulamentulu seminariulu in tóta estensiunea sa, se publica urmatórele dispositiuni ale aceluiași regulamentu privitóre la primirea elevilor:

§. 17. Tinerii, cari aspira a fi primiti in vre-o sectiune in institutul archidieceanu, au a'si presentá suplicile instruite (§. 19) in regula celu multu pána la 1 Augustu st. v. avendu a se presentá celu primitu in persóna la 1 Septembrie st. v. si a satisfice indatorirei din §. 22.

§. 18. In despartimentulu pedagogicu se primescu numai acei tineri, cari au absolvatu 8 clase gimnasiale cu succesu bunu; éra in despartimentulu pedagogicu se primescu tineri, cari au absolvatu cu succesu bunu 4 clase gimnasiale sau 3 respective 4 reale.

Abatere dela acésta se póte face pentru pedagogi cu mai putine clase de pregatire numai prelunga unu esamenu de proba, care se va face in presentia corpului profesoralu (§. 30 a.)

§. 19. Pentru primire se recere, cá aspirantii se produca in suplica scrisa de mana proprie prelunga o scurta descriere a vietiei lor, urmatórele documente:

- a) atestatu de botezu;
- b) atestatu de scóla;
- c) atestatu medicalu despre starea sanetatiei si anume, că nu au nici unu defectu spiritualu, sau corporal.

§. 21. După primire fia-care elevu se presenta la directiunea seminariala spre inmatriculare.

§. 22. La inmatriculare, care e de a se face in cele dintai 3 dile dupa primire va fi datoriu fia-care elevu din ambe despartiamintele a solvi tacs'a de 60 fl. pe fia-care anu. Afara de acésta fiacare elevu la prim'a sa inscriere in ori-care din despartiamintele seminariale va fi datoriu a solvi la directiunea seminariala, odata pentru totu-deauna tacs'a de 2 fl. pe sama bibliotecei seminariale (§. 8).

§. 23. Nici unu elevu nu póte in acelasi timpu frecventá cá ascultatoriu ordinaru si alte institute de invetiamentu.

§. 26. La toti elevii institutul atatu din sectiunea teologica, cătu si pedagogica se dá cuartiru comunu si viptu preste totu anulu, fara a platí altu ceva, decátu tacs'a prevediuta in §. 22 alu acestui regulamentu.

Dispositiuni transitóre.

§. 79. In trei ani consecutivi dupa introducerea regulamentulu se potu primí la ascultarea studiiloru teologice tineri si numai cu 6 clase gimnasiale, nefindu numerulu 90 completu cu tineri cari au absolvatu gimnasiulu.

§. 80. In casuri de necesitate notorica potu fi admisi prin consistoriu candidati de teologie si cu mai putina pregatire, dar' neaperatu celu putinu cu 4 clase gimnasiale. Pentru instruirea acestora se voru infiintá despartiaminte separate in institutu.

Aceste dispositiuni vei avea tit. d-ta a le publicá in tractulu de subt administratiunea tit. D-tale spre scrierea si orientarea aceluor tineri, cari voescu a ascultá studiile elericale sau pedagogice in institutul archidieceanu, observandu-se că in anulu scolasticu 1879/80 se voru primí in seminariulu andreianu in tóte trei cursurile clericale precum si in cele trei pedagogice pána la 100 elevi, cari tóti voru avea a solvi tacs'a de 60 fl. si că suplicile pentru primire in cursulu I clericalu si pedagogicu se potu asterne exceptionalmente si pána la 10 Augustu st. v. a. c.

Din siedinti'a plenara a consistoriulu archidieceanu tienuta la Sibiu la 4 Iunie 1879. „Telegr. rom.“

— (Proclamatieuna principelui bulgaru.) Principele Alesandru, puidu peciorulu pe pamentulu Bulgariei la Varna, a datu urmatóreá proclamatieuna:

„Prea scumpii mei patrioti! Alesu prin votulu unanimu alu poporulu Bulgaru la tronulu princiaru si in momentulu solemnu candu punu peciorulu pe pamentulu Bulgariei, simtu trebuinti'a de a esprimá cătu sunt de convinsu de santieni'a datorieloru ce'mi sunt in puse prin vointi'a nationala si cătu dorescu de a consacrá tóte poterile mele pentru fericirea Bulgariei, care devine patri'a mea.

Inainte de a me duce in nou'a capitala pentru a luá directiunea afaceriloru gubernarii principatulu, credu de datoriu a mea de a me duce la Tirnov'a pentru a depune juramentulu solemnu adunarii nationale, care m'a alesu.

Anuntiandu poporulu bulgaru sossirea mea in principatu, rogu pe a Totu-Poterniculu de a bine-cuventá silintiele mele.

Speru se gasescu in patriotismulu poporulu bulgaru concursulu ce'mi este trebuinciosu pentru a asicuré fericirea tiei, careia declaru că i consacru de aci inainte tóta viéti'a mea.

Domnedieu celu a totu poternicu se'mi vie in ajutoriu.“

Alesandru I.

— (Invitare*) Acei onor. domni caror'a li s'a impartasitu proiectulu de statute pentru consortiulu „Furnic'a“, si cari si altcum dorescu a participá la adunarea generala a „Asociatiunei transil. p. lit. rom. si cult. pop. rom.“ sunt rogati a veni cu o di mai inainte de deschiderea adunarei gener. la Sighisior'a, spre a participá la un'a conferintia tienenda in obiectulu acesta.

Pentru comitetulu provisoriu:
A. Trombitasiu.

— („Romani'a“) va fi titlulu subt care va apare in Rom'a unu diariu bimensualu cu scopulu de a face cunoscuta tiér'a romana dela Dunare in Itali'a. Directiunea diariulu este incredintiata d-lui Enrico Croce cunoscutu dejá Romaniloru prin scrierile sale. Birourile „Romaniei“ sunt in Foro Traiano 45, Rom'a. Abonamentulu este numai 8 lei pe anu si 4 pe jumetate de anu pentru Romani'a, Transilvani'a si celelalte tieri locuite de romani. — Vom salutá cu bucuria aparitiunea acestui diariu romanu in antic'a capitala a gintei latine.

— (Iutiéla trenuriloru). — Unu interesantu studiu s'a publicatu in Germani'a asupra iutielei trenuriloru in diferitele tieri ale Europei. In Engliter'a, intre Londra si York, Londra si Hastings, trenurile mergu cu mai multa rapediciune; au o vitesa de 80 km. pe óra. In Belgi'a, câte-va trenuri accelerate facu aprópe 67 km. intr'o óra. In Franci'a trenurile accelerate intre Paris si Bordeaux percurgu 63 km. pe óra; aceiasi vitesa exista pe lini'a dintre Berlin si Coloni'a.

In Itali'a maximulu este de 50 km. intre Boloni'a si Brindisi; in Austri'a de 40—48 km.; in Russi'a, pe lini'a Petersburg-Moscova, si in Elveti'a intre Genev'a si Lausane de 43 km.

Post'a redactiunei.

— J. D. — Akna-Sugatag. „Catechismulu calvinescu“ va esi de subtú tiparu numai preste o luna. Sunteti prenotatu.

— V. A. — Clusiu. „Memoriulu“ d. J. St. Siuluti se afla de vendiare insusi la autoru aici in Sibiu.

— C. M. — Toporoutiu. Abonamentulu regulatu. Scusati erórea. — Poesiile lui A. Murasiu s'au publicatu in brosiura, dar' ele nu se mai afla de vendiare. Bine ar face veduv'a repaosatulu bardu sau vre unulu din literatii nostri mai tineri déca ar publicá o a dou'a editiune a aceluor poesii. Venitulu acelei editiuni s'ar potea apoi adaoge la fondulu pentru ridicarea unui monumentu demnu de autoriulu lor.

*) Diarele romane sunt rogati a reproduce acésta invitare.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 24 Iuliu.	
Galbinii imperat. de auru	fl. 5.49 cr.
Moneta de 20 franci	9.20 1/4 „
Imperialu rusescu	9.35 „
Moneta germana de 100 marce	56.70 „
Sovereigns englesi	12.— „
Lira turcóesa	10.58 „
Monete austr. de argintu 100 fl.	—.— „

Cursuri de Bacuresci in Lei noi (franci).

22 Iuliu.	
Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l. 101. 1/2 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	101.— „
Obligatiune de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	101.— „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	96.3/4 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	91.3/4 „
Imprumutulu municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	100.— „
Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%	183.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	32.90 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	94.75 „

„ALBINA“

Institutu de creditu si de economii in Sibiu.

Acórdá inprumuturi cu interese scadiute pe langa amanetare de chartii de valóre ungueresci, austriace si de Romani'a; pe langa amanetare de auru si argintu cum si de scrisuri fonciari (Pfandbriefe) ale instituteloru ipotecarii;

escomptéza chartii de valóre si cuponi espirati sau cari espira celu multu dupa 6 luni;

primesce afaceri de incassari, comisiuni pentru cumperare si vendiare de chartii de statu si de alte efecte, cum si alte comisiuni de banca pre langa coperire.

(82) 1—3
Sibiu, 21 Iuliu 1869.

Directiunea.

UMRATH & COMP. in PRAG'A,

fabricanti de machine agricole (69) 14—20 se recomanda prin specialitatile lor, renumite prin esecutarea loru fórté solida, ambletu usioru, productivitate mare si treieratu curatu a

Maschiniloru loru de treieratu de mana si cu verteu

dela l pana la 8 poteri de cai séu boi atatu locomobile catu si stabile. Mai in colo fabricamu in marimi diferite si de o constructiune probata:

Ciururi pentru bucate, taiatóre de paie, mori pentru sdrobotu etc. etc.

Catalóge ilustrate in limbile patriei, se tramitu gratuitu si franco.